

DZWONIĄCE ORGANY MISTRZA Z KAMIENIA W KOŚCIELE NARODZENIA NMP W ZAMARTEM 1-3 GRUDNIA 2023

KONCERTY / KONFERENCJA NAUKOWA

Karmelici Bosi w Zamartem dumni z ukończonego dzieła konserwacji organów wybudowanych w kościele Narodzenia NMP w Zamartem przez *Mistrza z Kamienia* w 1774 roku organizują spotkanie z tym niezwykłym zabytkiem. Wraz z Narodowym Instytutem Dziedzictwa, Kujawsko-Pomorskim Centrum Kultury oraz Stowarzyszeniem PRO MUSICA ORGANA zapraszają do udziału w koncertach oraz konferencji naukowej *WOKÓŁ ZAGADNIEŃ BADAŃ, KONSERWACJI, RESTAURACJI I REKONSTRUKCJI HISTORYCZNYCH ORGANÓW*. Wydarzenia odbędą się w dniach 1-3 grudnia 2023 w kościele w Zamartem oraz w siedzibie Kujawsko-Pomorskiego Centrum Kultury w Bydgoszczy:

- **piątek 1 grudnia 2023** klasztor w Zamartem
- **sobota 2 grudnia 2023** Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy (Plac Kościeleckich 6)
- **niedziela 3 grudnia 2023** Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy/ klasztor w Zamartem

Patronat honorowy nad wydarzeniem objął dr Jarosław Sellin, Generalny Konserwator Zabytków.

Wydarzenie skierowane jest do Organistów, Organologów i Organmistrzów oraz osób przejętych losami historycznych instrumentów w Polsce. Podczas trzydniowego spotkania zaplanowane jest słuchanie i zwiedzanie instrumentu w Zamartem, którego konserwację wykonał warsztat organmistrzowski Szymona Januszkiewicza, a także koncerty w wykonaniu Andrzeja Szadejki (Gdańsk) oraz Anne-Gaëlle Chanon (Metz, Francja), wykłady i panele dyskusyjne.

Organizatorzy zapewniają bezpłatny wstęp na koncerty oraz obrady konferencyjne, autokar na trasie Bydgoszcz-Zamarte, a także bufet kawowy we wszystkie dni konferencji. Karmelici w Zamartem zapraszają również na wspólną kolację w Zamartem 1 grudnia 2023 przed koncertem, o godz. 18.30.

Zgłoszenia proszę przesyłać za pośrednictwem formularza online lub PDF (wypełniony i zeskanowany) na adres: spmo@poczta.fm

Sekretariat konferencji prowadzi Justyna Pastor-Skowrońska tel. 502 681 189.

Pytania prosimy kierować mailowo na adres: spmo@poczta.fm

Organizatorzy

Patronat Honorowy Sekretarza Stanu
w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Generalnego Konserwatora Zabytków
dr. Jarosława Sellina

Narodowy
Instytut
Dziedzictwa

KARMELICI BOSI
ZAMARTE

Partnerzy

KUJAWSKO-POMORSKIE
CENTRUM KULTURY
W BYDGOSZCZY

DZWONIĄCE ORGANY MISTRZA Z KAMIENIA W KOŚCIELE NARODZENIA NMP W ZAMARTEM 1-3 GRUDNIA 2023

KONFERENCJA

*WOKÓŁ ZAGADNIEŃ BADAŃ, KONSERWACJI,
RESTAURACJI I REKONSTRUKCJI HISTORYCZNYCH ORGANÓW*

ZOSTAŁA OBJĘTA PATRONATEM SEKRETARZA STANU
W MINISTERSTWIE KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
GENERALNEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW
DR JAROSŁAWA SELLINA

PROGRAM

piątek 01.12.2023 Zamarte, klasztor

Od godz. 14.00

recepcja i zakwaterowanie:

- Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury, pl. Kościeleckich 6, Bydgoszcz
- Hotel Maraton ul. Powstańców Warszawy 13, Bydgoszcz

Dla osób przyjeżdżających wprost do Zamartego recepcja będzie działać również w klasztorze od godz. 15.00

Godz. 15.00

- wyjazd autokarem do Zamartego

Godz. 16.30

- Prezentacja: *Problematyka konserwatorska organów w Zamartem z perspektywy pięcioletnich badań i prac.*

Zespół Szymon Januszkiewicz, Jānis Kalniņš, Małgorzata Trzaskalik-Wyrwa, Krzysztof Urbaniak

Godz. 17.45

- *Prezentacja archiwalnego nagrania i garść wspomnień z poprzedniej konserwacji organów w Zamartem*

Prof. Julian Gembalski

Godz. 18.30 kolacja u mnichów w Zamartem

Godz. 19.00

- Koncert na organach w Zamartem

Andrzej Szadejko (Gdańsk)

- Po koncercie zwiedzanie organów w Zamartem

- Przejazd autokarem do hotelu w Bydgoszczy

sobota 02.12.2023 Bydgoszcz, sala KPCK

Sesja I Prace badawcze w służbie praktyki organmistrzowsko-konserwatorskiej

Godz. 9.10

- *Badania historycznych organów, ewidencja, rejestr zabytków*

Dr hab. Małgorzata Trzaskalik-Wyrwa

Godz. 9.30

- *Programowanie prac organmistrzowsko-konserwatorskich*

Dr hab. Krzysztof Urbaniak

Godz. 9.50

- *Nadzór realizacji prac*

Dr hab. Krzysztof Michałek

Godz. 10.10

- *Odbiory prac*

Dr Filip Presseisen

Organizatorzy

Patronat Honorowy Sekretarza Stanu
w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Generalnego Konserwatora Zabytków
dr. Jarosława Sellina

KARMELICI BOSI
ZAMARTE

Partnerzy

Godz. 10.30

- *Dobre praktyki współdziałania z komisjami diecezjalnymi ds. organów; opieka nad organami piszczatkowymi - doświadczenia i praktyki w diecezji opolskiej*

Ks. dr hab. Grzegorz Poźniak

Godz. 10.50

- *Dyskusja: Oczekiwania względem zabytku po konserwacji (funkcjonalność//zachowanie zabytkowej substancji//deponowanie elementów usuniętych z organów)*

Sesja II *Orgeldenkmalpflege* poza granicami Polski

Godz. 12.00

- *Orgeldenkmalpflege in the Czech Republic. Approaches to the restoration of historic organs*

Dr Petr Koukal

Godz. 12.30

- *Orgeldenkmalpflege in Germany*

Dietrich Kollmannsperger

Godz. 13.00

- *Orgeldenkmalpflege in France*

Anne Gaëlle-Chanon

Godz. 14.00 OBIAD

Sesja III Niefunkcjonalne nie znaczy niepotrzebne – idea muzeów organów

Godz. 15.00

- *Muzeum Organów Śląskich – idea zachowania elementów organów wychodzących z użycia ze względów technicznych lub estetycznych*

Prof. Julian Gembalski

Godz. 15.30

- *Mecklenburgisches Orgelmuseum Malchhof*

Sesja IV Prace konserwatorskie i restauratorskie przy historycznych organach – dyskusja i wnioski do projektu *Wytucznych dotyczących konserwacji i restauracji organów historycznych*

- założenia prac: funkcjonalność/zachowanie substancji?
- techniki, materiały
- szafa organowa jako integralna część instrumentu - problematyka prac stolarskich zdefiniowanie zakresu zadań konserwatora polichromii
- projektowanie prac na podstawie badań
- proces konsultacyjny
- terminologia

Podsumowanie: dyskusja, postulaty

Godz. 19.00 KOLACJA

Godz. 20.00 Dyskusja – ciąg dalszy

niedziela 03.12.2023 Bydgoszcz, sala KPCK (konferencja) / Zamarte (koncert)

Sesja III *Organologia* – wielokryterialna dziedzina naukowa

Godz. 9.00: referaty

Michał Kołodziej *Problematyka ochrony zabytkowych organów na podstawie wybranych przykładów z terenu Diecezji Bydgoskiej. Stan obecny, szanse, zagrożenia, perspektywy*

Wolfgang Brylla *Działalność organmistrzowska Józefa Stanisławskiego – organmistrza w Wielkopolsce i na Kujawach*

Michał Duźniak *Organy kościoła Zmartwychwstania Pańskiego w Katowicach – przywrócenie pierwotnych założeń*

Marek Fronc *Organy w kościele katolickim w Prochowicach – historia i problematyka konserwatorska*

Organizatorzy

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Patronat Honorowy Sekretarza Stanu
w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Generalnego Konserwatora Zabytków
dr. Jarosława Sellina

Narodowy
Instytut
Dziedzictwa

60
LAT MISJI

KARMELICI BOSI
ZAMARTE

Partnerzy

KUJAWSKO-POMORSKIE
CENTRUM KULTURY
W BYDGOSZCZY

Stowarzyszenie
Pro Musica Organo

Narodowe
Centrum Kultury
Muzyki i Tańca

Narodowy
Instytut
Muzyki
i Tańca

Waldemar Gawiejnowicz *Przyczynek do badań nad wczesnymi latami działalności organmistrzowskiej Wilhelma Sauera na Ziemi Lubuskiej*

Piotr Matoga *Działalność organmistrzowska Bartłomieja Ziemiańskiego (1881-1967) ze Szczyrzyca w świetle nieznanych źródeł archiwalnych*

Radosław Marzec *Nowe organy dla nowej akademii w Bydgoszczy. Autorska koncepcja budowy kopii dwóch instrumentów historycznych: Johanna Anadreasa Silbermanna z Bouxwiller we Francji oraz iberyjskiego z Villaroya de la Sierra w Hiszpanii.*

Krzysztof Urbaniak *Ewolucja koncepcji organów Schnitgera na wschód od Odry – Johann Balthasar Held (ok. 1650-1709) i Johann Michael Röder (1685-1748)*

Piotr Woźniak *„Pozytyw stary na nic nie zdalny”, czyli o wykorzystaniu i przydatności źródeł archiwalnych w badaniach nad historią polskiego budownictwa organowego.*

Maciej Babnis *Przyczynek do dziejów organmistrzostwa gdańskiego – organy O. Heinrichsdorffa w kościele św. Urszuli w Lichnowach*

Andrzej Szadejko *Organ w kościele św. Trójcy w Gdańsku – współpraca konserwatorsko-organmistrzowska przy rekonstrukcji historycznego instrumentu.*

Godz. 13.30 OBIAD

Godz. 14.30 wyjazd autokarem do Zamartego

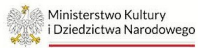
Godz. 16.00

- Koncert na organach w Zamartem

Anne-Gaëlle Chanon (Metz, Francja)

- Po koncercie powrót autokarem do Bydgoszczy.

Organizatorzy

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Patronat Honorowy Sekretarza Stanu
w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Generalnego Konserwatora Zabytków
dr. Jarosława Sellina

Narodowy
Instytut
Dziedzictwa

KARMELICI BOSI
ZAMARTE

Partnerzy

KUJAWSKO-POMORSKIE
CENTRUM KULTURY
W BYDGOSZCZY

Narodowy
Instytut
Muzyki
i Tańca

Festiwal „Dzwoniące organy Mistrza z Kamienia w kościele Narodzenia NMP w Zamartem” dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu „Muzyka” realizowanego przez Narodowy Instytut Muzyki i Tańca.